

جامعه‌پذیری کتابخوانی دانش‌آموزان تهرانی

● منظر ترکمان پری

اشاره

پروژه‌ی کلی تحقیق «ارزش‌یابی طرح سامان‌بخشی کتاب‌های آموزشی دوره‌ی ابتدایی»، تحت موضوع پژوهشی «جامعه‌پذیری کتاب‌خوانی در ایران: بررسی تجربی و ارزش‌یابی‌های اثربخشی سیاست‌ها و فعالیت‌های ترویج مطالعه‌ی کتاب‌های آموزشی در میان دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی شهر تهران»، در سال ۱۳۸۴، توسط دکتر محمود شهابی و به سفارش «دفتر انتشارات کمک‌آموزشی» انجام پذیرفت. در این پژوهش سعی شده، تصویری جامع از فرآیند جامعه‌پذیری کتاب‌خوانی در میان دانش‌آموزان پایه‌های چهارم و پنجم ابتدایی و اولیای آن‌ها در شهر تهران ترسیم و کلیه‌ی عوامل مؤثر بر آن شناسایی شود. در این خلاصه‌ای از مؤلفه‌های اصلی این تحقیق، شامل: چارچوب پژوهش، خلاصه‌یافته‌ها، پیامدهای نظری و عملی، و پیشنهادهای برای تحقیقات آینده، مطرح می‌شود.

۱۶/۱۷ ۹۱۹۱

پاییز و زمستان ۱۳۸۵

وضعیت نابه سامان عرضه و تقاضای کتاب‌های آموزشی تا مدت‌ها موضوع نگرانی بسیاری از دل‌سوزان و کارشناسان آموزش و پرورش بود. یعنی تولید غیراستاندارد کتاب‌های آموزشی از یک طرف، و مصرف کتاب‌های آموزشی غیراستاندارد از طرف دیگر، به یکی از دغدغه‌های اصلی مسئولان تعلیم و تربیت کشور بدل شده بود. تا این که «طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی» از سال ۱۳۷۸ توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی به اجرا درآمد. این طرح با بررسی کتاب‌های آموزشی دوره‌ی ابتدایی، کار خود را آغاز کرد و دو جشنواره، یکی در سال ۱۳۷۹ و دیگری در سال ۱۳۸۳ برگزار کرد. اما برای دست‌اندرکاران طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی همواره این سؤال مطرح بوده که این طرح تا چه حد توانسته است، در دو فرایندی عرضه و تقاضای کتاب‌های آموزشی، به طور مؤثر و مفیدی مداخله کند و تا چه حد انتظارات مجریان طرح را تأمین کرده است. تحقیق حاضر به منظور یافتن پاسخ‌های مناسب برای یکی از این دو فرایند یعنی فرایند تقاضا یا مصرف کتاب‌های آموزشی از سوی دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی شهر تهران و اولیای آن‌ها صورت گرفته است.

جامعه‌ی آماری این پژوهش دانش‌آموزان دختر و پسر پایه‌های چهارم و پنجم مدارس دولتی و غیرانتفاعی مناطق آموزشی شهر تهران بودند. نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای طبقه‌بندی شده انجام گرفت و حجم نمونه براساس فرمول کوکران، ۴۵۴ دانش‌آموز و ۴۵۴ ولی دانش‌آموز (جمعاً ۹۰۸ نفر) تعیین شده. برای تدوین چارچوب نظری و ترسیم مدل تحلیلی تحقیق، چهارنظر به‌ی: رفتار مصرفی، جامعه‌پذیری، کتاب‌خوانی، باز تولید فرهنگی، و استفاده و خشنودی رسانه‌ای با همدیگر تلفیق شدند. پرسش‌نامه‌های تحقیق در مدارس منتخب شهر تهران توزیع و پس از تکمیل جمع‌آوری شدند. در ادامه، خلاصه‌ای از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش ارائه می‌گردد.

۱. رفتار جست‌وجوی کتاب‌های آموزشی از سوی دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها

یکی از انتظارات «دفتر انتشارات کمک آموزشی» و «دبیرخانه‌ی طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی» از اجرای طرح سامان بخشی این بوده است که دانش‌آموزان و اولیای آنان، هنگام خرید کتاب‌های آموزشی، به توصیه‌ی داوران یا کارشناسان وزارت آموزش و پرورش بیش از سایر توصیه‌ها توجه کنند. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، اولیای دانش‌آموزان هنگام خرید کتاب‌های آموزشی به ترتیب به این منابع توجه می‌کنند: توصیه‌ی معلم به فرزندشان در سال تحصیل جاری، تشخیص شخصی، توصیه‌ی معلمان سال قبل، استفاده‌ی فرزند بزرگ‌ترشان در سال‌های گذشته، توصیه‌ی اقوام و بستگان، فهرست کتاب‌های معرفی شده در انتهای کتاب‌های درسی، معرفی کتاب‌های آموزشی در کتاب‌نامه‌ی رشد، و معرفی کتاب‌های آموزشی در مطبوعات و مجلات کشور.

بنابراین، توصیه‌های کارشناسان وزارت آموزش و پرورش در مورد کتاب‌های آموزشی مناسب که در انتهای کتاب‌های درسی، در کتاب‌نامه‌ی رشد و مطبوعات و مجلات کشور اعلام شده‌اند، در مقایسه با سایر منابع اثرگذار روی انتخاب و خرید کتاب‌های آموزشی، از اهمیت کمتری

اولیای دانش‌آموزان
عمدتاً کتاب‌هایی را
برای فرزندان خود
می‌خرند که
توانایی علمی آن‌ها را
در درس‌های
ریاضی و علوم
تقویت کند

برخوردار بوده‌اند. به‌علاوه، دو متغیر میزان آموزش فرهنگی مستقیم و غیرمستقیم دانش‌آموزان از سوی والدین، به ترتیب بیشترین سهم را در تغییرات متغیر وابسته، یعنی انتخاب و خرید کتاب‌های آموزشی براساس توصیه‌های کارشناسان وزارت آموزش و پرورش دارا بوده‌اند. یعنی والدینی که فرزندان خود را بیشتر در معرض آموزش فرهنگی مستقیم و غیرمستقیم قرار می‌دهند، بیش از سایر والدین به توصیه‌های وزارت آموزش و پرورش هنگام انتخاب و خرید کتاب توجه می‌کنند. هم‌چنین، سه متغیر: دیدن کتاب‌نامه رشد توسط دانش‌آموزان، خواندن مجلات رشد دانش‌آموزی، و میزان ارتباط والدین با مدرسه، هر سه روی پذیرش مرجعیت وزارت آموزش و پرورش هنگام انتخاب و خرید کتاب‌های آموزشی مؤثر بوده‌اند.

۲. رفتار خرید کتاب‌های آموزشی از سوی دانش‌آموزان و اولیای آنان

۲-۱. دانش‌آموزان عمدتاً برای جبران ضعف خود در درس‌های ریاضی و علوم کتاب‌های آموزشی را خریداری می‌کنند.

۲-۲. اولیای دانش‌آموزان نیز عمدتاً کتاب‌هایی را برای فرزندان خود می‌خرند که توانایی علمی آن‌ها را در درس‌های ریاضی و علوم تقویت کند.

۲-۳. اکثر دانش‌آموزان براساس فهرست کتاب‌های آموزشی معرفی شده در انتهای کتاب‌های درسی، فهرست کتاب‌های آموزشی در کتاب‌نامه‌ی رشد و عناوین آگهی شده در مجلات و مطبوعات کشور، دست به انتخاب و خرید کتاب‌های آموزشی خود نمی‌زنند.

۲-۴. خانواده‌های تهرانی مورد مطالعه، جمعاً ۲۱۱۱ کتاب آموزشی در سال تحصیلی ۸۳-۸۴ برای فرزندان خود در پایه‌های تحصیلی چهارم و پنجم دوره‌ی ابتدایی خریداری کرده‌اند. اکثر اولیای دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۸۴-۸۳، به‌طور میانگین ۴/۴ کتاب آموزشی برای فرزندان خود خریده‌اند.

۲-۵. هریک از خانواده‌های تهرانی در سال تحصیلی ۸۴-۸۳، به‌طور متوسط ۶۸۴۷۰ ریال صرف خرید کتاب‌های آموزشی برای فرزندان خود کرده‌اند.

۲-۶. تعداد کتاب‌های خریداری شده توسط اولیا، بیش از تعداد کتاب‌های آموزشی خریداری شده توسط خود دانش‌آموزان است.

۲-۷. اولیای جوان‌تر بیش از سایر اولیا برای فرزندان خود کتاب‌های آموزشی می‌خرند.

۲-۸. والدینی که فرزندان خود را بیشتر در معرض آموزش فرهنگی مستقیم قرار می‌دهند، بیش از سایرین برای فرزندان خود کتاب‌های آموزشی می‌خرند.

دانش‌آموزان
در سال تحصیلی
۱۳۸۳-۸۴
به‌طور میانگین
۴/۴ کتاب آموزشی
برای فرزندان خود
خریده‌اند

میانگین کتاب‌های
آموزشی مطالعه شده
توسط دانش‌آموزان
در سال تحصیلی
۸۴-۱۳۸۳
عبارت است از
۷/۲ کتاب

- ۲-۹. هرچه موقعیت اقتصادی - اجتماعی خانواده‌ی دانش‌آموز بالاتر می‌رود، تعداد کتاب‌های آموزشی خریداری شده توسط والدین هم افزایش می‌یابد.
- ۲-۱۰. هرچه تعداد مجلات رشد مطالعه شده توسط دانش‌آموزان افزایش می‌یابد، تعداد کتاب‌های آموزشی خریداری شده توسط والدین هم افزایش می‌یابد.
- ۲-۱۱. والدینی که روزنامه می‌خوانند، در مقایسه با والدینی که روزنامه نمی‌خوانند، کتاب‌های آموزشی بیشتری خریداری می‌کنند.
- ۲-۱۲. دانش‌آموزانی که عضو کتاب‌خانه‌ی مدرسه‌ی محل تحصیل خود هستند، بیش از دانش‌آموزانی که عضو کتاب‌خانه نیستند، کتاب‌های آموزشی خریداری می‌کنند.
- ۲-۱۳. دانش‌آموزان پایه‌ی تحصیلی پنجم ابتدایی، بیش از دانش‌آموزان پایه‌ی چهارم ابتدایی، کتاب‌های آموزشی خریداری می‌کنند.
- ۲-۱۴. هرچه موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده‌ی دانش‌آموزان بالاتر می‌رود، مبلغ هزینه شده برای خرید کتاب‌های آموزشی نیز افزایش می‌یابد.
- ۲-۱۵. هرچه تعداد مجلات رشد مطالعه شده توسط دانش‌آموزان افزایش می‌یابد، مبلغ هزینه شده برای خرید کتاب‌های آموزشی نیز افزایش می‌یابد.

۳. رفتار مطالعه‌ی کتاب‌های آموزشی از سوی دانش‌آموزان

- ۳-۱. اکثر دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ کتاب‌های آموزشی را مطالعه کرده‌اند.
- ۳-۲. میانگین کتاب‌های آموزشی مطالعه شده توسط دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ عبارت است از ۷/۲ کتاب.
- ۳-۳. با ورود دانش‌آموزان به پایه‌های تحصیلی بالاتر، تعداد کتاب‌های آموزشی مورد مطالعه‌ی آنان نیز افزایش می‌یابد و در مجموع، دانش‌آموزان تهرانی در پنج پایه‌ی تحصیلی دوره‌ی ابتدایی، به‌طور متوسط ۱۲ کتاب آموزشی مطالعه می‌کنند.
- ۳-۴. دانش‌آموزان پایه‌های تحصیلی چهارم و پنجم ابتدایی شهر تهران هر هفته به‌طور متوسط، ۳/۶ ساعت صرف مطالعه‌ی کتاب‌های آموزشی می‌کنند. این دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۸۴-۸۳، به‌طور متوسط ۱۰/۸ کتاب از کتاب‌خانه‌ی مدرسه امانت گرفته‌اند.
- ۳-۵. وجود کتاب‌خانه در مدارس باعث افزایش تعداد کتاب‌های آموزشی مطالعه شده از سوی دانش‌آموزان می‌شود.
- ۳-۶. هرچه تعداد مجلات رشد مطالعه شده توسط دانش‌آموزان بالا می‌رود، تعداد کتاب‌های آموزشی مطالعه شده توسط آن‌ها نیز افزایش می‌یابد.
- ۳-۷. هرچه میزان ارتباط اولیای دانش‌آموزان با مدرسه‌ی محل تحصیل فرزندشان افزایش یابد، تعداد کتاب‌های آموزشی امانت گرفته از کتاب‌خانه‌ی مدرسه توسط دانش‌آموز افزایش می‌یابد.

۴. ارزش‌یابی دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها از میزان اثربخشی کتاب‌های آموزشی خریداری شده
- ۴-۱. حدود نیمی از اولیای دانش‌آموزان در حد زیاد و خیلی زیاد از کیفیت کتاب‌های آموزشی

خریداری شده راضی هستند.

۴-۲. حدود نیمی از دانش آموزان نیز تأثیر مثبت مطالعه‌ی کتاب‌های آموزشی بر پیشرفت تحصیلی خود را در حد زیاد و خیلی زیاد می‌دانند.

۴-۳. بیش از ۵۸ درصد از اولیای دانش آموزان، تأثیر مثبت کتاب‌های آموزشی بر پیشرفت تحصیلی فرزندان خود را در حد زیاد و خیلی زیاد می‌دانند.

۴-۴. آن دسته از اولیای دانش آموزان که ارتباط بیشتری با مدرسه‌ی محل تحصیل فرزند خود دارند، بیش از سایرین از کتاب‌های آموزشی خریداری شده برای فرزند خود راضی هستند.

۴-۵. آن دسته از اولیای دانش آموزان که ارتباط بیشتری با مدرسه‌ی محل تحصیل فرزند خود دارند، بیش از سایرین به تأثیر مثبت کتاب‌های آموزشی خریداری شده بر پیشرفت تحصیلی فرزندان خود اعتقاد دارند.

۴-۶. آن دسته از اولیای دانش آموزان که فرزندان خود را در معرض آموزش فرهنگی مستقیم قرار می‌دهند، بیش از سایرین به تأثیر مثبت کتاب‌های آموزشی خریداری شده بر پیشرفت تحصیلی فرزندان خود اعتقاد دارند.

بیش از
۵۸ درصد از
اولیای دانش آموزان
تأثیر مثبت
کتاب‌های آموزشی
بر پیشرفت تحصیلی
فرزندان خود را
در حد زیاد
و خیلی زیاد می‌دانند

۵. عملکرد تحصیلی دانش آموزان

۵-۱. معدل تحصیلی دانش آموزان که معلمان آن‌ها کتاب‌های آموزشی مناسب را در کلاس درس به آن‌ها معرفی کرده‌اند، بالاتر از دانش آموزانی است که معلمان آن‌ها چنین کاری نکرده‌اند.

۵-۲. نتایج بررسی به عمل آمده نشان داد که هرچه ساعات مطالعه کتاب‌های آموزشی افزایش می‌یابد معدل تحصیلی دانش آموزان نیز بالا می‌رود.

پیامدهای نظری تحقیق

۱. توجه و اتکای خانواده‌های تهرانی به منابع شفاهی، شخصی و ارتباطات بین شخصی به

۱۶/۱۷ ۹۱۹۳

پاییز و زمستان ۱۳۸۵

۹۲

منظور کسب اطلاعات در مورد کتاب‌های آموزشی مناسب، نشان‌دهنده‌ی استمرار فرهنگ شفاهی در میان مردم ایران است. قرار گرفتن منابع اطلاعاتی کتبی رسمی، هم‌چون کتاب‌نامه‌ی رشد، فهرست کتاب‌های آموزشی معرفی شده در انتهای کتاب‌های درسی و آگهی‌های مندرج در مجلات و مطبوعات کشور، در انتهای فهرست منابع اطلاعاتی برای انتخاب و خرید کتاب‌های آموزشی، مؤید این ادعاست. به علاوه، دانش‌آموزان نیز براساس فهرست کتاب‌های آموزشی معرفی شده در انتهای کتاب‌های درسی و فهرست مندرج در کتاب‌نامه‌ی رشد و آگهی‌های مندرج در مطبوعات و مجلات کشور، دست به انتخاب و خرید کتاب نمی‌زنند.

۲. این تحقیق بار دیگر نشان می‌دهد، خانواده‌ی ایرانی هم‌چنان نقش مهم و اساسی در جامعه‌پذیری کودکان به‌طور اعم، و جامعه‌پذیری کتاب‌خوانی آن‌ها به‌طور اخص بازی می‌کند. دو متغیر میزان آموزش فرهنگی مستقیم و غیرمستقیم دانش‌آموزان از سوی والدین، هم‌روی میزان قبول مرجعیت وزارت آموزش و پرورش در تعیین کتاب‌های مناسب تأثیرگذار بوده‌اند و هم‌روی تعداد کتاب‌های آموزشی خریداری شده. دو متغیر مذکور، به‌نحوی منعکس‌کننده‌ی نقش سرمایه‌ی فرهنگی خانواده‌ها در توسعه‌ی فعالیت‌های ترویج مطالعه نیز هستند. در تحقیق حاضر، این امر در مورد سرمایه‌ی اقتصادی خانواده‌ها نیز تأیید شد. به این معنی که هم‌تعداد کتاب‌های آموزشی خریداری شده و هم‌معدل تحصیلی دانش‌آموزان در خانواده‌های متعلق به طبقات اجتماعی بالاتر، بیشتر از سایر خانواده‌هاست. یافته‌های تحقیق مؤید نظریه‌ی کتاب‌خوانی کرای کمپ و نظریه‌ی سرمایه‌ی فرهنگی پیر - بوردیو است.

۳. مدرسه و معلمان، نقش مهمی در افزایش میزان مطالعه‌ی دانش‌آموزان و افزایش موفقیت تحصیلی آنان ایفا می‌کنند. به‌طوری که دانش‌آموزان عضو کتاب‌خانه‌ی مدرسه، بیش از سایر دانش‌آموزان کتاب‌های آموزشی می‌خرند. از این گذشته، وجود کتاب‌خانه در مدارس باعث افزایش تعداد کتاب‌های آموزشی مطالعه شده از سوی دانش‌آموزان می‌شود.

۴. میزان ارتباط اولیای دانش‌آموزان با مدرسه نیز نقش مهمی در فرایند جامعه‌پذیری کتاب‌خوانی ایفا می‌کند؛ به‌طوری که هرچه این ارتباط بیشتر باشد، پذیرش مرجعیت وزارت آموزش و پرورش در تعیین کتاب‌های آموزشی مناسب از سوی اولیای دانش‌آموزان، تعداد کتاب‌های علمی امانت گرفته از کتاب‌خانه‌ی مدرسه توسط دانش‌آموز، میزان رضایت از کتاب‌های آموزشی خریداری شده، و باور آن‌ها به تأثیر مثبت مطالعه‌ی این کتاب‌ها روی پیشرفت تحصیلی نیز افزایش می‌یابد.

۵. خواندن مجلات رشد دانش‌آموزی روی میزان پذیرش مرجعیت وزارت آموزش و پرورش در تعیین کتاب‌های آموزشی مناسب اثرگذار است. به‌علاوه، هرچه کودکان بیشتر اهل مطالعه‌ی مجلات رشد و روزنامه باشند، کتاب‌های آموزشی بیشتری هم از والدین خود دریافت می‌کنند.

پیامدهای علمی یا توصیه‌های اجرایی تحقیق

۱. با وجود این که منطق «جریان دو مرحله‌ای اطلاعات» بر الگوی مصرف کتاب‌های آموزشی دانش‌آموزان و اولیای آنان حاکم است، به نظر می‌رسد برای معرفی کتاب‌های آموزشی مناسب به دانش‌آموزان، وزارت آموزش و پرورش در درجه‌ی اول باید روی نقش رهبری فکری و

با ورود دانش‌آموزان
به پایه‌های تحصیلی بالاتر
تعداد کتاب‌های آموزشی
مورد مطالعه‌ی آنان نیز
افزایش می‌یابد
و در مجموع
دانش‌آموزان تهرانی در
پنج پایه‌ی تحصیلی
دوره‌ی ابتدایی
به‌طور متوسط
۱۲ کتاب آموزشی
مطالعه می‌کنند

۱۳۸۵/۱۷/۱۹

پاییز و زمستان ۱۳۸۵

۹۳

مرجعیت معلمان مدارس سرمایه‌گذاری کند. چرا که نتایج تحقیق نشان می‌دهند، مصرف‌کنندگان ایرانی کتاب‌های آموزشی، مستقیماً از توصیه‌های مندرج در کتاب‌نامه یا فهرست کتاب‌های آموزشی انتهای کتاب‌های درسی و یا آگهی‌های مندرج در مطبوعات و مجلات کشور تأثیر نمی‌پذیرند. بنابراین، سیاست معرفی کتاب‌های آموزشی در کتاب‌نامه‌ی رشد و در انتهای کتاب‌های درسی و مطبوعات کشور، هم‌چنان باید تداوم یابد. اما برای اثربخش شدن آن‌ها باید از ظرفیت‌ها و اقتدار معلمان مدارس به عنوان رهبران فکری دانش‌آموزان در این زمینه، نهایت بهره‌برداری را به عمل آورد.

۲. با توجه به این که خرید کتاب‌های آموزشی، براساس نتایج تحقیق، تا حد زیادی به توانایی مالی خانواده‌های تهرانی بستگی دارد، لازم است تدابیری اتخاذ شود تا از طریق راه‌های جایگزین (مثلاً اعطای بن‌های ویژه‌ی کتاب‌های آموزشی به دانش‌آموزان و یا تقویت کتاب‌خانه‌های مدارس کشور)، برابری آموزشی در میان دانش‌آموزان متعلق به طبقات مختلف اجتماعی، ایجاد و تقویت شود.

۳. از سیاست‌های تشویقی برای ترغیب دانش‌آموزان به عضویت در کتاب‌خانه‌ی مدرسه و مطالعه‌ی کتاب‌های موجود در آن‌ها استفاده شود. ضمن این که تأسیس و تجهیز کتاب‌خانه‌های مدارس نیز باید به‌طور جدی در دستور کار مسئولان ذی‌ربط قرار گیرد.

۴. راهکارهایی برای تعمیق و توسعه‌ی همکاری بین خانه و مدرسه (اولیای دانش‌آموزان، معلمان و مدیران مدارس) اتخاذ شود تا هم اولیای دانش‌آموزان از تجربیات موفق یکدیگر در ترویج کتاب‌خوانی در میان فرزندان خود بهره‌برند، و هم وزارت آموزش و پرورش سیاست‌های تشویقی و ترویجی خود را از همین مجرا دنبال کند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که آموزش فرهنگی مستقیم و غیرمستقیم دانش‌آموزان در سال‌های اولیه‌ی جامعه‌پذیری در خانواده، نقش مهمی در شکل‌گیری فرهنگ مطالعه در کودکان ایفا می‌کند. در جلسات اولیا و مربیان لازم است، این یافته‌ی تحقیقی مورد تأکید قرار گیرد و مهارت‌های خود والدین در این زمینه تقویت شوند.

۱۶/۱۷ ۹۱۹۲

پاییز و زمستان ۱۳۸۵

۹۴

پیشنهاداتی برای تحقیقات آینده

۱. لازم است تحقیق مشابهی روی جامعه‌ی آماری معلمان دوره‌ی ابتدایی شهر تهران صورت گیرد تا پس از آن بتوان وارد حوزه‌ی عرضه‌ی کتاب‌های آموزشی شد و رفتار و نگرش ناشران، مؤلفان و مترجمان را نیز درخصوص طرح سامان‌بخشی، مورد تحقیق قرار داد.
۲. با توجه به الگوی مطالعه‌ی تجربی که در تحقیق حاضر ارائه شده است، انجام مطالعات مشابهی در مورد کتاب‌های آموزشی دوره‌های راهنمایی و متوسطه نیز پیشنهاد می‌شود.

۱۶/۱۷ ۹۵۱۹۳
پاییز و زمستان ۱۳۸۵

۹۵